

Υπόθεση C-638/23

Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου

Ημερομηνία καταθέσεως:

24 Οκτωβρίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Verwaltungsgerichtshof (Αυστρία)

Ημερομηνία της διατάξεως του αιτούντος δικαστηρίου:

23 Αυγούστου 2023

Αναιρεσείουσα:

Amt der Tiroler Landesregierung

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Αναίρεση κατά αποφάσεως του Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου, Αυστρία) σχετικά με υπόθεση προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Ερμηνεία του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, άρθρο 267 ΣΛΕΕ

Προδικαστικό ερώτημα

Έχει το άρθρο 4, σημείο 7, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων – ΓΚΠΔ), την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτό η εφαρμογή διάταξης του εθνικού δικαίου (όπως εν προκειμένω αυτή του άρθρου 2, παράγραφος 1, του Tiroler Datenverarbeitungsgesetz [νόμου περί επεξεργασίας δεδομένων του ομόσπονδου κράτους του Τιρόλου]) στην οποία προβλέπεται, μεν, συγκεκριμένος

υπεύθυνος επεξεργασίας κατά την έννοια της δεύτερης περιόδου του άρθρου 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ, αλλά

– αυτός αποτελεί απλή διοικητική υπηρεσία (όπως εν προκειμένω η Amt der Tiroler Landesregierung [υπηρεσία του ομόσπονδου κράτους του Τιρόλου]) η οποία έχει μεν θεσπιστεί διά νόμου, πλην όμως δεν είναι φυσικό ή νομικό πρόσωπο και στην υπό κρίση υπόθεση δεν συνιστά ούτε δημόσια αρχή, αλλά εμφανίστηκε μόνο ως βοηθητικό όργανο της δημόσιας αρχής και δεν διαθέτει ίδια (μερική) ικανότητα δικαίου·

– ο διορισμός του γίνεται χωρίς μνεία συγκεκριμένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, δεν καθορίζονται από το δίκαιο του κράτους μέλους ούτε οι σκοποί ούτε ο τρόπος συγκεκριμένης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·

– στην υπό κρίση υπόθεση δεν έχει καθορίσει, ούτε μεμονωμένα ούτε από κοινού με άλλους φορείς, τους σκοπούς ή τον τρόπο επίδικης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων – ΓΚΠΔ)· άρθρο 4, σημείο 7, άρθρο 5, άρθρο 9, άρθρο 26

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Bundesverfassungsgesetz betreffend Grundsätze für die Einrichtung und Geschäftsführung der Ämter der Landesregierungen außer Wien (Ομοσπονδιακός Συνταγματικός Νόμος περί των αρχών για τη σύσταση και διοίκηση των υπηρεσιών των κυβερνήσεων των ομόσπονδων κρατών πλην αυτού της Βιέννης) (Ämter-der-Landesregierungen-Bundesverfassungsgesetz [Ομοσπονδιακός Συνταγματικός Νόμος για τις υπηρεσίες των ομόσπονδων κρατών] στο εξής: BVG ÄmterLReg), άρθρα 1 έως 3

Άρθρο 1, παράγραφος 1, του Datenschutzgesetz (νόμου περί προστασίας των δεδομένων, στο εξής: DSG)

Άρθρο 24f, παράγραφος 4, του Gesundheitstelematikgesetz 2012 (νόμου περί της τηλεματικής για την υγεία, στο εξής: GTelG 2012), άρθρο 18 και άρθρο 24d, παράγραφος 2, σημείο 3

Tiroler Landesordnung 1989 (κανονισμός του ομόσπονδου κράτους του Τιρόλου του 1989), LGBl. αριθ. 61/1988, όπως τροποποιήθηκε στο LGBl. αριθ. 71/2019, άρθρα 56 και 58

Geschäftsordnung des Amtes der Tiroler Landesregierung (κανονισμός λειτουργίας της Amt der Tiroler Landesregierung), άρθρο 4, παράγραφος 1, και άρθρα 10 και 18

Tiroler Datenverarbeitungsgesetz (νόμος του ομόσπονδου κράτους του Τιρόλου για την επεξεργασία δεδομένων, στο εξής: TDVG), άρθρο 1 και άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', και παράγραφος 3

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της κύριας δίκης

- 1 Στις 21 Δεκεμβρίου 2021, ο μετέχων στη διαδικασία υπέβαλε ενώπιον της αρχής προστασίας δεδομένων (στο εξής: DSB) καταγγελία στρεφόμενη κατά της Amt der Tiroler Landesregierung για προσβολή του προβλεπόμενου στο άρθρο 1, παράγραφος 1, του Datenschutzgesetz (νόμου περί προστασίας των δεδομένων, στο εξής: DSG) δικαιώματος του απορρήτου, λόγω επιστολής που έλαβε με την οποία ενημερώθηκε για προγραμματισμένο εμβολιασμό του κατά της COVID σε καθορισμένο τόπο και κλήθηκε να ανταποκριθεί. Στο πλαίσιο αυτό, ο μετέχων στη διαδικασία έχει την υπόνοια ότι η εν λόγω επιστολή του απεστάλη κατόπιν παράνομης επεξεργασίας και διάδοσης δεδομένων που αφορούν την υγεία του.
- 2 Η Amt der Tiroler Landesregierung, στις παρατηρήσεις της που κατέθεσε ενώπιον της DSB στις 31 Ιανουαρίου 2022 ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι, σύμφωνα με τη νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων, είναι υπεύθυνη επεξεργασίας όσον αφορά την αποστολή της εν λόγω επιστολής και ότι δεν υφίσταται από κοινού ευθύνη για την επεξεργασία των δεδομένων βάσει του άρθρου 26 του ΓΚΠΔ.
- 3 Η DSB, κατά το μέρος που αφορά την υπό κρίση υπόθεση, έκανε δεκτή την καταγγελία περί προσβολής του απορρήτου με απόφαση εκδοθείσα στις 22 Αυγούστου 2022 και αναγνώρισε ότι με τις ανωτέρω ενέργειές της η Amt der Tiroler Landesregierung παραβίασε το δικαίωμα απορρήτου του μετέχοντος στη διαδικασία. Έκρινε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24f, παράγραφος 4, του GTelG 2012, η Amt der Tiroler Landesregierung δεν είχε ειδική άδεια πρόσβασης στο γενικό μητρώο εμβολιασμών και, κατά συνέπεια, η πραγματοποιηθείσα επεξεργασία δεδομένων ήταν παράνομη.
- 4 Με την προσβαλλόμενη απόφασή του, το Bundesverwaltungsgericht απέρριψε ως αβάσιμη την προσφυγή που άσκησε η Amt der Tiroler Landesregierung κατά της ανωτέρω απόφασης της DSB.
- 5 Κατ' ουσίαν, το Bundesverwaltungsgericht έκρινε ότι η Amt der Tiroler Landesregierung κατάρτισε «πρόταση» για τον καθορισμό του σκοπού και του τρόπου της επίδικης επεξεργασίας δεδομένων, η οποία στη συνέχεια

«δημοσιεύτηκε» –με συνοπτικές οδηγίες– από τον Landeshauptmann (επικεφαλής του ομόσπονδου κράτους). Η διαδικασία για την επιστολή προς τους πολίτες του ομόσπονδου κράτους του Τιρόλου, ιδίως η πρόταση να αποσταλεί «επιστολή υπενθύμισης εμβολιασμού» προς όλα τα ηλικίας άνω των 18 ετών (μη εμβολιασμένα ακόμη κατά της COVID-19) άτομα στο Τιρόλο, καταρτίστηκε από την Amt der Tiroler Landesregierung και η επιστολή συντάχθηκε από την ίδια. Η σύνδεση του τόπου κατοικίας του μετέχοντος στη διαδικασία με τον τόπο εμβολιασμού έγινε βάσει πρότασης της Amt der Tiroler Landesregierung η οποία προέβη και στην τεχνική της υλοποίησης. Η Amt der Tiroler Landesregierung έχει επανειλημμένως δηλώσει ότι η ίδια είναι υπεύθυνη επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως, επί παραδείγματι, με τη δήλωσή της περί προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στις 19 Νοεμβρίου 2021, το ομόσπονδο κράτος του Τιρόλου, εκπροσωπούμενο από την Amt der Tiroler Landesregierung, ανέθεσε στην E GmbH τον προσδιορισμό των παραληπτών της «επιστολής υπενθύμισης εμβολιασμού». Η δε E GmbH ανέθεσε την εκτέλεση αυτού του έργου στην I GmbH. Προς εκτέλεση του ανατεθέντος έργου, η I GmbH αρχικά εντόπισε στο ευρετήριο ασθενών (μητρώο ασθενών – άρθρο 18, του GTelG 2012) όλα τα πρόσωπα ηλικίας άνω των 18 ετών τα οποία είχαν αναφέρει διεύθυνση κατοικίας στο Τιρόλο. Στη συνέχεια, η I GmbH διαχώρισε εκείνα τα πρόσωπα τα οποία είχαν καταχωριστεί στο γενικό μητρώο εμβολιασμών ως εμβολιασθέντα κατά της COVID-19 με εμβόλιο εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 25 Νοεμβρίου 2021 η I GmbH διαβίβασε στην Amt der Tiroler Landesregierung τα ονόματα και τις διευθύνσεις των εναπομεινάντων προσώπων. Ο μετέχων στη διαδικασία δεν συμμετείχε στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων και δεν έδωσε τη συναίνεσή του προς τούτο.

- 6 Εκ του νόμου, και δη από το άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', καθώς και από την παράγραφο 3 του ιδίου άρθρου του TDVG, προκύπτει ότι η Amt der Tiroler Landesregierung πρέπει να θεωρηθεί ως υπεύθυνη της επίδικης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Από απόψεως προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι εκάστοτε αναζητήσεις δεδομένων στο ευρετήριο ασθενών και στο γενικό μητρώο εμβολιασμών καθώς και η συγκέντρωση των δεδομένων, κατ' εντολήν της Amt der Tiroler Landesregierung, καταλογίζονται στην τελευταία. Σύμφωνα με το άρθρο 18 του GTelG 2012, η Amt der Tiroler Landesregierung δεν ήταν σε θέση να αποδείξει τη νομιμότητα της πρόσβασής της στο ευρετήριο ασθενών κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, στοιχείο α', του ΓΚΠΔ. Όσον αφορά την πρόσβαση στο γενικό μητρώο ασθενών, τα στοιχεία εμβολιασμών του μετέχοντος στη διαδικασία αποτελούν ειδική κατηγορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ, διότι από τα στοιχεία εμβολιασμών μπορούν να αποκαλυφθούν πληροφορίες για την κατάσταση της υγείας του υποκειμένου των δεδομένων. Η επεξεργασία των στοιχείων εμβολιασμών θα ήταν νόμιμη μόνο σε περίπτωση συνδρομής εξαίρεσης, βάσει του άρθρου 9, παράγραφος 2, του ΓΚΠΔ, από την απαγόρευση επεξεργασίας της παραγράφου 1. Τέτοια εξαίρεση δεν συντρέχει. Η Amt der Tiroler Landesregierung δεν έχει δικαίωμα πρόσβασης στο γενικό μητρώο εμβολιασμών για τον σκοπό της «υπενθύμισης εμβολιασμού», σύμφωνα με το άρθρο 24d, παράγραφος 2, σημείο 3, του GTelG 2012. Δεδομένου

ότι αποδεικνύεται ότι ο προσδιορισμός των παραληπτών της επιστολής μέσω πρόσβασης στο ευρετήριο ασθενών και στο γενικό μητρώο εμβολιασμών είναι παράνομος, παράνομη είναι και η περαιτέρω χρησιμοποίηση αυτού για τον εντοπισμό των διευθύνσεων και την αποστολή των «επιστολών υπενθύμισης εμβολιασμού».

- 7 Κατά της ανωτέρω απόφασης στρέφεται η υπό κρίση έκτακτη αναίρεση της Amt der Tiroler Landesregierung. Στο πλαίσιο της προδικασίας ενώπιον του Verwaltungsgerichtshof, η DSB κατέθεσε προτάσεις προς αντίκρουση της αναίρεσεως με τις οποίες ζητεί την απόρριψη αυτής ως απαράδεκτης ή, άλλως, ως ουσία αβάσιμης.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της αποφάσεως περί παραπομπής

- 8 Όσον αφορά την επίδικη επεξεργασία δεδομένων, πρέπει να διευκρινιστεί εάν η Amt der Tiroler Landesregierung επέχει θέση υπεύθυνου επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ.
- 9 Κατά τον ορισμό του άρθρου 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ, υπεύθυνος επεξεργασίας είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους.
- 10 Κατά την πάγια νομολογία του ΔΕΕ, η έννοια του υπευθύνου επεξεργασίας ορίζεται ευρέως, ώστε να διασφαλίζεται αποτελεσματική και πλήρης προστασία των υποκειμένων των δεδομένων. Η έννοια αυτή μπορεί επίσης να περιλαμβάνει διάφορους φορείς οι οποίοι συμμετέχουν στην επεξεργασία των δεδομένων. Κάθε πρόσωπο το οποίο για τους δικούς του σκοπούς επηρεάζει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και μετέχει κατ' αυτόν τον τρόπο στον καθορισμό των στόχων και του τρόπου της επεξεργασίας, μπορεί να θεωρηθεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Αντιθέτως, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως υπεύθυνοι επεξεργασίας πρόσωπα τα οποία συμμετέχουν σε προγενέστερο ή μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας επεξεργασίας δεδομένων, κατά την οποία δεν καθορίζουν ούτε τους στόχους ούτε τον τρόπο. Η ευθύνη περιορίζεται στη σειρά πράξεων επεξεργασίας δεδομένων για τις οποίες ο ενδιαφερόμενος καθορίζει πράγματι τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας. Ο καθορισμός των σκοπών και του τρόπου της επεξεργασίας επί τη βάση των υποκείμενων κανόνων δεν χρειάζεται (απαραιτήτως) να γίνεται μέσω γραπτών οδηγιών. Ως υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να θεωρηθεί το πρόσωπο που συναποφασίζει σχετικά με τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας των δεδομένων [πρβλ. επί όλων των ανωτέρω απόφαση του Verwaltungsgerichtshof (στο εξής: VwGH) της 27ης Ιουνίου 2023, Ro 2023/04/0013, σκέψεις 21 έως 23, με παραπομπή στις αποφάσεις του ΔΕΕ της

29ης Ιουλίου 2019, C-40/17, Fashion ID, ECLI:EU:C:2019:629, σκέψεις 66 έως 70, 74 και 85· της 5ης Ιουνίου 2018, C-210/16, Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein, ECLI:EU:C:2018:388, σκέψη 31, καθώς και της 10ης Ιουλίου 2018, C-25/17, Jehovan Todistajat, ECLI:EU:C:2018:551, σκέψη 67].

- 11 Σύμφωνα με τις διαπιστώσεις του Bundesverwaltungsgericht, η Amt der Tiroler Landesregierung απλώς κατάρτισε «πρόταση» για τον σκοπό της επεξεργασίας των δεδομένων (αύξηση των ποσοστών εμβολιασμού) και για τον τρόπο (στοχευμένη πρόσκληση των προσώπων ηλικίας άνω των 18 ετών που διαμένουν στο Τιρόλο και έως τότε δεν είχαν εμβολιαστεί κατά της COVID-19, διά της άντλησης των δεδομένων από το γενικό μητρώο εμβολιασμών και από το ευρετήριο ασθενών με ανάθεση αυτού του έργου από το ομόσπονδο κράτος του Τιρόλου, εκπροσωπούμενο από την Amt der Tiroler Landesregierung, στην E GmbH, καθώς και διά της σύνδεσης των δεδομένων που αφορούν τον τόπο κατοικίας των υποκειμένων των δεδομένων με τον προτεινόμενο τόπο εμβολιασμού), η οποία στη συνέχεια «δημοσιεύτηκε» και, ως εκ τούτου, εγκρίθηκε από τον Landeshauptmann, ο οποίος, δυνάμει του άρθρου 58 του Tiroler Landesordnung 1989, συνιστά το διοικητικό όργανο της Amt der Tiroler Landesregierung και, δυνάμει του άρθρου 56, παράγραφος 1, του ανωτέρω κανονισμού, εκπροσωπεί το ομόσπονδο κράτος του Τιρόλου.
- 12 Επομένως, τόσο ο σκοπός όσο και ο τρόπος της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθορίστηκαν αποκλειστικά από τον Landeshauptmann ως εκπρόσωπο του ομόσπονδου κράτους και όχι (και) από την Amt der Tiroler Landesregierung. Από τα διαπιστωθέντα πραγματικά περιστατικά δεν προκύπτουν στοιχεία ότι εν προκειμένω η Amt der Tiroler Landesregierung, μόνη της ή από κοινού με τον Landeshauptmann -έστω και μόνο για επιμέρους στάδια της επεξεργασίας δεδομένων-, καθόρισε τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων ή, τουλάχιστον, συνέβαλε στον εν λόγω καθορισμό για τους δικούς της σκοπούς και ότι η Amt der Tiroler Landesregierung, πέραν του Landeshauptmann ως επιπλέον φορέα, φέρει την ευθύνη για έστω και ένα μέρος της επεξεργασίας δεδομένων. Συνεπώς, κατά την εκτίμηση του Verwaltungsgerichtshof, ήδη για αυτόν τον λόγο η Amt der Tiroler Landesregierung δεν επέχει θέση υπεύθυνου επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 7, πρώτη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ.
- 13 Ωστόσο, το Bundesverwaltungsgericht συνάγει την ιδιότητα της Amt der Tiroler Landesregierung ως υπεύθυνης επεξεργασίας δεδομένων από τον διορισμό της ως τέτοιας δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, στοιχείο α', και της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, του TDVG.
- 14 Πρέπει, συνεπώς, να διευκρινιστεί εάν με την ανωτέρω διάταξη ήταν δυνατός ο νομότυπος διορισμός της Amt der Tiroler Landesregierung ως υπεύθυνης επεξεργασίας κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 7, δεύτερη ημιπερίοδος του ΓΚΠΔ, παρά το γεγονός ότι, ήδη λόγω του ότι δεν καθορίζει η ίδια τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, δεν

επέχει θέση υπεύθυνου επεξεργασίας βάσει του άρθρου 4, σημείο 7, πρώτη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ.

- 15 Καταρχήν, η Amt der Tiroler Landesregierung δεν έχει κάποια διοικητική αρμοδιότητα ούτε διαθέτει ίδια ικανότητα δικαίου. Η νομοθεσία του ομόσπονδου κράτους δύναται, μιν, σε μεμονωμένες περιπτώσεις να αναθέτει διοικητικά καθήκοντα στην Amt der Tiroler Landesregierung και, κατά συνέπεια, να την αντιμετωπίζει ως διοικητική αρχή, πλην, όμως, τούτο δεν ισχύει όσον αφορά τη σύνταξη και αποστολή της επίμαχης επιστολής προς τον μετέχοντα στη διαδικασία.
- 16 Με την ως άνω επιστολή δεν επιβλήθηκε στον μετέχοντα στη διαδικασία υποχρεωτικός προληπτικός εμβολιασμός κατά της COVID-19, αλλά, αντιθέτως, προτάθηκε σε αυτόν να εμβολιαστεί προληπτικά κατά της COVID-19 σε μία από τις περισσότερες ταυτοχρόνως παρατιθέμενες ημερομηνίες και σε καθορισμένο τόπο. Η επιστολή δεν αποτελεί ούτε πράξη δημόσιας εξουσίας, ούτε συνδέεται με πράξη δημόσιας εξουσίας, διότι δεν συνιστά προπαρασκευαστική, συνοδευτική ή εκτελεστική πράξη αυτής.
- 17 Επομένως, η Amt der Tiroler Landesregierung δεν είναι ούτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ούτε συνιστά δημόσια αρχή όσον αφορά την επίδικη επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων του μετέχοντος στη διαδικασία. Αντιθέτως, εν προκειμένω ενήργησε ως απλό βοηθητικό όργανο στο πλαίσιο πράξεων διαχείρισης που άπτονται του ιδιωτικού δικαίου, χωρίς να διαθέτει (μερική) ικανότητα δικαίου.
- 18 Κατόπιν των ανωτέρω, ανακύπτει συναφώς το ζήτημα κατά πόσον ακόμη και μια απλή διοικητική υπηρεσία που λειτουργεί ως βοηθητικό όργανο δημόσιας αρχής και δεν διαθέτει δική της (μερική) ικανότητα δικαίου -όπως εν προκειμένω η Amt der Tiroler Landesregierung- πρέπει να εκληφθεί ως «η υπηρεσία ή άλλος φορέας» κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 7, πρώτη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ και μπορεί στο πλαίσιο αυτό, βάσει της νομοθεσίας του κράτους μέλους, να αντιμετωπιστεί ως υπεύθυνη επεξεργασίας κατά το άρθρο 4, σημείο 7, δεύτερη ημιπερίοδος του ΓΚΠΔ.
- 19 Όσον αφορά την έννοια και το περιεχόμενο των ορισμών που περιλαμβάνονται στο άρθρο 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ, ιδίως για τους όρους «υπηρεσία» και «άλλος φορέας», ο εν λόγω κανονισμός δεν παραπέμπει στη νομοθεσία των κρατών μελών. Επομένως, οι ανωτέρω όροι πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο αυτοτελή και ενιαίο.
- 20 Οι έννοιες «υπηρεσία» και «άλλος φορέας», που δεν αναφέρονται μόνο στο άρθρο 4, σημείο 7, πρώτη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ, αλλά παρατίθενται και σε σχέση με τους όρους «εκτελών την υπηρεσία» (σημείο 8), «αποδέκτης» (σημείο 9) και «τρίτος» (σημείο 10), δεν προσδιορίζονται αναλυτικότερα στον ΓΚΠΔ.
- 21 Το άρθρο 24, παράγραφος 1, του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι την ευθύνη για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα φέρει ο υπεύθυνος

επεξεργασίας. Ως εκ τούτου, αυτός είναι, κατ' αρχήν, επιφορτισμένος με την εφαρμογή των κατάλληλων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων, ώστε η επεξεργασία να γίνεται σύμφωνα με τις επιταγές του κανονισμού, καθώς και με την αναθεώρηση και επικαιροποίηση των εν λόγω μέτρων, όποτε αυτό κρίνεται απαραίτητο.

- 22 Η συνδρομή νομικής προσωπικότητας ή/και η (μερική) ικανότητα δικαίου ως προϋπόθεση για την ύπαρξη «υπηρεσίας ή άλλου φορέα» ανταποκρίνεται, προ πάντων, στον σκοπό του άρθρου 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ να διασφαλίσει αποτελεσματική και πλήρη προστασία του υποκειμένου των δεδομένων (σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων, ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν αρκεί απλώς να συνδιαμορφώνει τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να ασκεί ουσιαστικό έλεγχο (πρβλ. κατευθυντήριες γραμμές 07/2020 του Συμβουλίου επί των όρων «υπεύθυνος επεξεργασίας» και «εκτελών την υπηρεσία» στον ΓΚΠΔ, έκδοση 2.0, της 7ης Ιουλίου 2021, σημείο 23). Η πλήρης προστασία του υποκειμένου των δεδομένων είναι αποτελεσματική μόνον όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι πράγματι σε θέση να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες, να απέχει από τις απαγορευμένες πράξεις και να συμμορφώνεται τόσο στις υποχρεώσεις που θεσπίζει ο ΓΚΠΔ, όσο και στις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο θα πρέπει ο υπεύθυνος επεξεργασίας να διαθέτει τουλάχιστον μερική ικανότητα δικαίου.
- 23 Αντιθέτως, σε αυτή την προσέγγιση, ότι οι ως άνω ορισμοί προϋποθέτουν την ύπαρξη νομικής προσωπικότητας, θα μπορούσε να αντιταχθεί το επιχείρημα ότι στον όρο «νομικό πρόσωπο» του άρθρου 4, σημείο 7, πρώτη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ συμπεριλαμβάνεται ούτως ή άλλως και κάθε «υπηρεσία ή άλλος φορέας».
- 24 Κατ' ουσίαν, το Verwaltungsgerichtshof εκτιμά ότι δεν προκύπτει με σαφήνεια κατά πόσον η «υπηρεσία ή άλλος φορέας» κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ προϋποθέτει την ύπαρξη νομικής προσωπικότητας και κατά πόσον η Amt der Tiroler Landesregierung, η οποία δεν είναι ούτε φυσικό ούτε νομικό πρόσωπο και στην υπό κρίση υπόθεση δεν συνιστά ούτε δημόσια αρχή, μπορεί νομότυπα, βάσει της νομοθεσίας του κράτους μέλους, να οριστεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας κατά το άρθρο 4, σημείο 7, δεύτερη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ.
- 25 Κατά την άποψη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων, καθοριστική για τον προσδιορισμό του προσώπου που ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας είναι η ρητή νομοθετική θέσπιση του υπεύθυνου επεξεργασίας (πρβλ. κατευθυντήριες γραμμές 07/2020 του Συμβουλίου επί των όρων «υπεύθυνος επεξεργασίας» και «εκτελών την υπηρεσία» στον ΓΚΠΔ, έκδοση 2.0, της 7ης Ιουλίου 2021, σημείο 23)
- 26 Ο διορισμός της Amt der Tiroler Landesregierung ως υπεύθυνης επεξεργασίας προβλέπεται στο άρθρο 2 του TDVG χωρίς μνεία συγκεκριμένης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαθέτει το ομόσπονδο κράτος του

Τιρόλου, ιδίως χωρίς μνεία της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με σκοπό τη σύνταξη και αποστολή επιστολής όπως αυτή που απεστάλη στον μετέχοντα στη διαδικασία. Αντιθέτως, ο διορισμός της Amt der Tiroler Landesregierung με το άρθρο 2 του TDVG ως υπεύθυνης επεξεργασίας αφορά την κατ' αποκοπή επεξεργασία δεδομένων, χωρίς περαιτέρω συγκεκριμενοποίηση αυτής της επεξεργασίας δεδομένων. Επίσης, ελλείπει μνείας συγκεκριμένης επεξεργασίας δεδομένων, στον TDVG δεν προσδιορίζονται ούτε ο σκοπός ούτε ο τρόπος της επιμέρους επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων η οποία, είτε πραγματοποιείται από το ίδιο το ομόσπονδο κράτος του Τιρόλου, είτε διενεργείται για λογαριασμό υπεύθυνου επεξεργασίας διαφορετικού από την Amt der Tiroler Landesregierung, είτε την αναθέτει σε καθορισμένους υπεύθυνους επεξεργασίας.

- 27 Δεν έχει διευκρινιστεί σε ποιον βαθμό πρέπει να καθορίζονται στο δίκαιο των κρατών μελών οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 4, σημείο 7, δεύτερη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ, ώστε να είναι δυνατός ο προσδιορισμός του υπεύθυνου επεξεργασίας βάσει του δικαίου των κρατών μελών και κατά πόσον συνάδει με το άρθρο 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ ο διορισμός της Amt der Tiroler Landesregierung με το άρθρο 2 του TDVG ως υπεύθυνης επεξεργασίας, χωρίς μνεία συγκεκριμένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και χωρίς καθορισμό του σκοπού και του τρόπου αυτής της επεξεργασίας δεδομένων, καθώς και αν ο εν λόγω διορισμός είναι δεσμευτικός για την εποπτική αρχή και για τα δικαστήρια στο πλαίσιο διαδικασίας κατά την έννοια του άρθρου 77 του ΓΚΠΔ.
- 28 Η προβλεπόμενη στο άρθρο 4, σημείο 7, δεύτερη ημιπερίοδος, του ΓΚΠΔ μνεία συγκεκριμένης επεξεργασίας δεδομένων κατά τον διά νόμου διορισμό του υπεύθυνου επεξεργασίας είναι ουσιώδης, προ πάντων, όσον αφορά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ε', του ΓΚΠΔ, επιτρέπεται η επεξεργασία. Σύμφωνα με αυτές τις διατάξεις, η επεξεργασία είναι σύννομη, όταν είναι απαραίτητη για τη συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας (στοιχείο γ') ή όταν είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας (στοιχείο ε').
- 29 Ομοίως, από τις ουσιώδεις εν προκειμένω περιπτώσεις στις οποίες, βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ε', του ΓΚΠΔ, επιτρέπεται η επεξεργασία δεδομένων και από τον σκοπό του άρθρου 4, σημείο 7, του ΓΚΠΔ να διασφαλίσει αποτελεσματική και πλήρη προστασία του υποκειμένου των δεδομένων, συνάγεται ότι, βάσει της νομοθεσίας των κρατών μελών, ως υπεύθυνος επεξεργασίας μπορεί να διοριστεί μόνον εκείνος ο οποίος εκ του νόμου δικαιούται και εν τοις πράγμασι δύναται να (συν) διαμορφώνει τους σκοπούς και τον τρόπο της συγκεκριμένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ασκεί ουσιαστικό έλεγχο, καθώς και να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες, να απέχει από τις απαγορευμένες πράξεις και να

συμμορφώνεται τόσο στις υποχρεώσεις που θεσπίζει ο ΓΚΠΔ, όσο και στις θεμελιώδεις αρχές που διέπουν την επεξεργασία δεδομένων.

- 30 Όπως παρατίθεται ανωτέρω στις σκέψεις 9 έως 12, η Amt der Tiroler Landesregierung -έστω και μόνο για επιμέρους στάδια της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων βάσει της οποίας συντάχθηκε η επιστολή που απεστάλη στον μετέχοντα στη διαδικασία- ούτε καθόρισε τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων ούτε, τουλάχιστον, συνέβαλε στον εν λόγω καθορισμό για δικούς της σκοπούς. Στην περίπτωση αυτή, το Verwaltungsgerichtshof διατηρεί αμφιβολίες εάν η Amt der Tiroler Landesregierung μπορεί, βάσει της νομοθεσίας κράτους μέλους, να θεωρηθεί ως υπεύθυνη επεξεργασίας κατά το άρθρο 4, σημείο 7, δεύτερη ημπερίοδος, του ΓΚΠΔ.